

Република Србија
Министарство финансија
Кабинет министра
Кнеза Милоша 20, Београд

Предмет: Иницијатива Министарству финансија за објављивање уговора закључених на основу међудржавних споразума и пројеката где је Министарство финансија инвеститор

Поштовани господине Мали,

Влада Србије усвојила је 3. октобра 2024. године [Реформску агенду Републике Србије](#), документ чији је циљ да убрза поједине реформе трасиране у преговорима о чланству са ЕУ. Како се у Реформској агенди наводи, кроз овај стратешки документ Србија има за циљ да убрза реформе и друштвено и економско приближавање ЕУ кроз испуњење наведених корака и мера, истовремено повлачећи новац намењен Србији из Европског фонда за раст.

Као [једна од реформских мера](#) у оквиру Подобласти 2 – Развој приватног сектора, наводи се унапређење инвестиционих и развојних могућности за предузетнике и приватни сектор (1.2.1). Као један од прелазних корака за испуњење ове мере предвиђено је да би „*Ову меру требало испунити кроз повећан ниво транспарентности пројеката уговорених по међународним споразумима, увођењем информација о конкретним пројектима на веб сајту министарства надлежног за спровођење пројеката за све завршене, текуће и нове уговоре о јавним набавкама по међународним споразумима*“. Како је у Реформској агенди наведено, сви уговори по међународним споразумима биће објављени почев од децембра 2024. године и ова пракса ће се наставити у наредним годинама за све нове уговоре, укључујући: име пројекта; основне информације о уговору о јавној набавци; јавног наручиоца; главног уговарача и коришћени поступак јавне набавке.

Ови уговори се тренутно не објављују, за шта не постоји ни обавеза, али ни препрека, па се

тако могу наћи поједине информације о њима у различитим изворима, као што је на пример Фискална стратегија, или сајт Народне скупштине (информације о одобреним зајмовима за поједине пројекте).

Испуњење ове мере из Реформске агенде, које се односи на област јавних набавки, такође је значајно, јер директно утиче и на мерила за затварање овог поглавља, тј. на прво мерило које се односи на потпуно усклађивање са правним тековинама ЕУ, као и на треће мерило у вези са показаним резултатима фер и транспарентног система јавних набавки.

Министарство финансија је у секцији „Документи“ на свом веб сајту, подсекција „Пројекти“, у августу 2025. године објавило документ назван „[Реформска агенда Републике Србије – међудржавни споразуми и пројекти где је Министарство финансија инвеститор](#)“.

На основу информација садржаних у табели може се закључити да је Министарство финансија протумачило обавезе из Реформске агенде на најужи могући начин. На пример, информација о „Статусу пројекта“ је дефинисана у смислу завршен наспрам текућег, без икаквих даљих информација о нивоу имплементације, потенцијалним променама у временском оквиру пројекта и слично.

У оквиру „основних информација о уговору о јавној набавци“, Министарство наводи само назив пројекта и датум регистрације пројекта. Очекивано би било да постоје и друге „основне информације“ о уговору, као што су цена, предвиђени период имплементације, евентуални договорени анекси, шта је садржина пројекта (пored информација које се могу извући из назива) итд. Једнако би биле корисне и информације о начину финансирања пројекта (нпр. кредит, донација или буџетска средства).

У оквиру „поступка јавне набавке“, Министарство финансија је пружио само информације које су јавности већ познате – да је постојало директно уговарање са компанијом (у приказаним случајевима је реч о компанијама из НР Кине). Нема ни информација о правном основу за

такво директно уговарање, нити информација о подуговарању и коришћеном поступку приликом избора подизвођача – ако је био уговорен.

Из наведеног се може закључити да преглед пројекта пружа врло мало нових информација у поређењу са ситуацијом пре усвајања Реформске агенде. Прецизније, нове информације овде могу бити само датум када је уговор регистрован од стране Владе Србије, као и то да је Министарство финансија задужено за наведене пројекте. Чак су и ове информације у неким случајевима већ доступне на другим местима – на пример када се у уговору о зајму за финансирање пројекта, које мора да одобри Народна скупштина, наводи датум закључења уговора.

Објављивање информација о уговорима треба посматрати и у контексту других иницијатива и поступања. [Фискална стратегија](#), другу годину заредом, садржи информације о укупној планираној вредности појединих вредних пројеката и потрошеном износу у претходним годинама. Тих информација нема у оквиру прегледа пројеката на веб страници Министарства. С друге стране, ни Фискална стратегија не садржи све значајне информације у оквиру прегледа највреднијих пројеката – на пример, не идентификује се модел уговарања (нпр. Закон о јавним набавкама, директно уговарање на основу међудржавних споразума, поступак утврђен посебним законом, правила међународне финансијске организације или донатора).

3

Недавно искуство (случај пројекта реконструкције железнице Нови Сад – Келебија) показује од коликог је значаја да буду јавно доступни и уговор и његови анекси. Наиме, само из уговора би јавност могла да сазна да ли је постојала обавеза главног извођача радова у вези са ангажовањем подизвођача и које је тачно обавезе на себе преузела српска страна, а које инострани партнер. У наведеном примеру се такође показало да се ни из самог уговора не види увек који су све радови уговорени, већ тек на основу закључених анекса.

Због тога указујемо да би Реформска агенда требало да се тумачи на шири начин – што би значило да је објављивање уговора (и њихових анекса, који чине део уговора) најмање што

треба учинити како би овај реформски корак донео било какве суштинске промене.

Пракса других министарстава поводом објављивања информација пројеката уговорених по међудржавним споразумима разликује се од праксе Министарства финансија, и за нијансу је боља. Примера ради, на [сајту](#) Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре објављен је знатно већи број информација о пројектима, као што су опис пројекта, стратешки и правни основ, вредност пројекта, надзорни орган и други, али ни ово Министарство није објавило уговоре о спроведеним и текућим пројектима. При том, информације за многе пројекте су неажурне. Министарство рударства и енергетике, слично као и Министарство финансија, има [посебан одељак на сајту](#) посвећен пројектима закљученим по међудржавним споразумима, а ниво објављених информација је тек нешто већи од оних које објављује Министарство финансија. Занимљивост је да је ово Министарство такође објавило информације о пројектима у релевантном сектору где јавни наручилац заправо није само Министарство, већ су то нека државна и градска предузећа.

4

Имајући у виду све наведено, овом иницијативом позивамо Министарство финансија да на свом веб сајту објави све уговоре, и анексе тих уговора уколико постоје, закључених на основу међудржавних споразума и пројеката где је Министарство финансија инвеститор, као и друге податке за које се са разлогом може очекивати да занимају јавност (нпр. подаци о реализацији пројекта)

Уједно вас позивамо да утичете на надлежне у Влади Републике Србије, односно Генералном секретаријату, како би се наставила раније успостављена добра пракса (мада недоследно спровођена), да се у оквиру секције „[Економски уговори и споразуми](#)“ објављују уговори који су закључени у име Владе Србије, укључујући и неке случајеве када је међудржавни споразум искоришћен као основ да се уговор закључи без примене прописа о јавним набавкама, приватизацији и јавно-приватном партнерству (нпр. „Нафтно-гасни споразум“, „Београд на води“, „Air Serbia“).

Београд, 30.12.2025.

За Транспарентност Србија

Програмски директор

Немања Ненадић